

Bustur til digegrevens gård i Ballum onsdag den 4. december 2019

Klokken er 9, og vi er klar til afgang; men nej, vi mangler én. Endelig kl. 9.10 kan vi komme af sted. Det kniber med at tælle.

Formanden byder velkommen, mens Svend Amlund kører stille og roligt mod syd. Det er lunt i vejret og lidt gråt, men fint kørevejr. Snakken går lystigt, alle hygger sig. Flot udsigt over Føns sø -det er en gave til os.

Alice serverer dejlig, sprøde rundstykker fra Ejby Bageri, hertil en god kop kaffe.

Vejret skifter, der kommer lidt sol og blå himmel. Det er den rigtige del af landet, vi har valgt til vores udflugt. Rundkørslerne er mange og ens, bortset fra den ved Toftlund, her er opstillet et kunstværk midt i det hele.

Svend Amlund: "Vi ankommer planmæssigt, hvis vi da ikke hænger fast i vildsvinehegnet. I har en time til at handle."

Kaos og chokolade

Fleggaard ved Søder Løgum tager pænt imod os. Der bliver handlet godt og grundigt. Enkelte har forberedt sig, så huskelisterne med tilbud kommer frem, og der krydses af og streges ud. Folk er hjælpsomme, så den rigtige vin og den bedste chokolade bliver fundet og fyldt op i vognen. Det sværeste til sidst – nemlig at få betalt og komme videre ud i bussen. Køerne er lange, og enkelte prøver at finde en hurtigere kasse, så noget kaotisk er det.

Videre går det ud i de meget lave områder. Her er vi helt omgivet af de smukke, lave, grønne enge med de græssende velnærede får. Området har et rigt fugleliv – således ses havørnen som en hyppig gæst. Der er rigtig meget vand på markerne.

Digegrevens gård i Ballum

Vi fortsætter turen ad Mærskvej til Østerende Ballum. Her ligger den gamle digegreves gård fra 1857 på toppen af bakken. Gården er restaureret i oprindelig stil med støtte fra Realdania og A.P. Møller Fonden. I dag bruges den firlængede, stråttækte slægtsgård som "bed and breakfast".

Digegreven, Christian Lorenzen tog imod os uden for gården og førte os over i den store lade, hvor vi fik en kort fortælling om stedet, derefter gik vi over i spisesalen og fik en dejlig kamsteg med sønderjysk hvidkål, rødkål, sovs og kartofler. Desserten bestod af frugt med råcreme. Efter middagen blev vi vist rundt i stuehuset med de 5 hyggelige værelser – hvoraf det ene havde en flot himmelseng. Stuerne, biblioteket – ja, selv køkkenet var holdt i gammel stil. Det gamle komfur havde fået en glaskeramisk plade i stedet for alle komfurringene, men den gamle ovn var bevaret, og den gamle messingstang var der stadig.

Lokale kunstnere

Digegreven støttede de lokale kunstnere, derfor havde Else Pia Martinsen Erz fået sine fugle op i køkkenet, og i spisesalen pyntede et andet af Else Pia Martinsens farvestrålende billeder flot på hæderspladsen for enden af bordene. Her ses fårene på diget i et flot lys.

Sorg -Agre

Efter middagen fik vi en lokal guide med bussen, og han fortalte meget engageret om leveforhold i marsken for dyr og mennesker. Vi startede med at høre sagnet "Sorg - Agre" og se mindestenen på kirkegården ved Ballum Kirke.

Det gamle sagn, "Sorg-Agre" handler om en kvinde, der med et primitivt segl høstede en stor rugmark som bod for at redde sin søn, der var dødsdømt for drab. Da hun havde høstet det sidste neg ved solnedgang, faldt hun død om af udmattelse.

Ballum Kirke

Så blev vi låst ind i Ballum Kirke, som er en romansk kirke i [Vesterende Ballum](#) Kirkens kor og apsis er opført omkring 1150, skibet er opført omkring år 1200, og det 31 meter høje tårn af røde teglsten er [sengotisk](#), fra omkring år 1500 og med højt pyramideformet spir og små gavle mod de 4 verdenshjørner. Alle kirkens tage er tækket med bly. Det er en smuk, gammel kirke holdt i almuefarver. Kalkmalerierne er også restaureret. Døbefonten, alteret og prædikestolen er noget særligt.

Jens Rosendal

Guiden fortalte, at mange kommer for at synge sammen i kirken, og man blandt andet synger Jens Rosendals sange og salmer.

Jens Rosendal har skrevet den kendte sang om at være forelsket: "Du kom med alt det, der var dig", som er en af de mest populære sange i Højskolesangbogen. Han har skrevet over 1.000 sange og digte, og hans værker er oversat til 18 forskellige sprog. Jens Rosendal er kendt som Vadehavsdigteren.

Nede i vandkanten står hans bæk med indhugget navn, fødested og dato. Jens Rosendal født 17. maj 1932 i Tønder.

Ballum-digteren, Jens Rosendal blev udnævnt til æresborger i Tønder Kommune på sin 85-års fødselsdag. Omkring 400 personer fra nær og fjern var samlet i Ballum Multihus for at fejre den landskendte digters 85-års fødselsdag.

Truslen om ødelæggende stormfloder

Guiden fortalte om stormfloder, og om det at leve med havet som nabo på godt og ondt. Guiden boede selv i området og havde lavet sit eget private dige rundt om matriklen. Mærsk betalte for restaureringen af hele den lille by; men betingelsen for at få støtte var, at alt blev ført tilbage til oprindelig stil med stråtag, glasvinduer og træ.

Med Vadehavet som nabo har Ballums borgere levet side om side med truslen om ødelæggende stormfloder. Ballumboere opleves derfor ofte som stolte og selvbevidste mennesker, som værner om deres hjemstavn. Det kan have påvirket skibsrederen Mærsk Mc-Kinney Møller. Hans oldemor stammede også fra Ballum. Som Danmarks største mæcen har Mc-Kinney Møller doneret 20 millioner kroner til en særlig fond. Fra 2009 uddeler fonden støtte til reovering og tilbageføring af omkring 80 ejendomme i Vesterende- og Østerende-Ballum. Mange gamle huse og gårde er bevaret i flere af landsbyerne i Ballum Sogn. De er bygget i den typiske vestslesvigske byggestil: mure af mursten med gavle, der har skråt tag, halvvalm, som oprindeligt altid var stråtækt.

Hjemturen

Vi tog afsked med vores guide efter en times spændende fortælling, og i meget sikker stil sørgede Svend Amlund for hjemtransporten og Alice servicerede os på bedste vis både med kaffe, brunkager og kolde drikkevarer.

Klokken 17.45 kunne vi sige tak til alle for en fantastisk tur